

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Most 25. 6. 2012
Č. j.: SRS 025871/2012

Oblastní odbor SRS
Pražská 765
440 01 Louny

Zpráva č. 13 - Oblastního odboru Louny o výskytu škodlivých organismů a poruch za období 18. 6. – 24. 6. 2012

1. Počasí

V období 18. 6. až 24. 6. panovalo počasí letního charakteru. Bylo střídavě oblačno s přeháňkami. Denní teploty vystupovaly k 30 °C a místy tuto hodnotu i překročily (Českolipsko 31 °C a Lounsko 33 °C). Noční teploty se pak pohybovaly mezi 15 °C až 20 °C. Přechod frontálního systému (v noci na 21. 6.) přinesl četné bouřky s vydatnými srážkami, jejichž několikahodinové úhrny činily v České Lípě 22 mm, v Jirkově na Chomutovsku 24 mm, v Havraní na Mostecku 23 mm, na Litoměřicku 20 mm, na Lounsku 28 mm, v Mostě 22 mm a v Ročově na Žatecku 50 mm. Následovalo mírné ochlazení, kdy se denní teploty pohybovaly mezi 23 °C – 28 °C a noční kolem 15 °C. Srážky z drobných místních přeháněk však již byly zanedbatelné.

Srážková voda z bouřek a přeháněk nepochybně přispěla k příznivému obratu v bilanci půdní vláhy v celé oblasti. Znamky přetrvávajícího sucha však jsou stále ještě patrné nejen v některých částech okresů Litoměřice a Louny, ale i v některých dalších lokalitách s půdami, které mají z hlediska zadržení vláhy horší vlastnosti.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Současné počasí se **obecně** (ve všech plodinách) projevuje nárůstem výskytu houbových chorob. Proto je, při zjištění překročení hranice zvýšeného výskytu škodlivého organismu, velmi důležité včasné ošetření porostů přípravky na ochranu rostlin.

V okresech **Děčín** a **Ústí nad Labem** probíhá sklizeň píce na TTP, ošetřování brambor proti plísni bramborové a kukuřice proti dvouděložným plevelům.

Na **Žatecku** byla v obilovinách ukončena chemická ochrana proti chorobám a škůdcům. Probíhají intenzivní přípravy na žňové práce. Ve chmelnicích stále pokračuje kultivace meziřadí, dotáčení odkloněných hlav a chemická ochrana proti poslednímu náletu okřídlené generace mšice chmelové. První sklizeň píce na seno a senáž je u konce.

OBILNINY

V okresech Chomutov, Most, Teplice, ale i mnohde jinde, je v obilovinách, na krajích u příkopů, pozorován výskyt **sveřepu (*Bromus*)**. V porostech ozimých obilovin na Mostecku a Teplicku byl zaznamenán i výskyt **metlice chundelky (*Apera spica-venti*)**, **ovsa hluchého (*Avena fatua*)** a **lipnicovitých (*Poaceae*)** plevelů.

PŠENICE OZIMÁ (RF 65-77 BBCH, tj. střed květu: 50 % prašníků zralých až pozdní mléčná zralost)

Laboratorně byl potvrzen výskyt **viru zakrslosti pšenice (WDV - *Wheat dwarf mastrevirus*)** v okrese Litoměřice (Žitenice u Litoměřic).

V okrese Louny (Chrastín, 19. 6.) byl zjištěn slabý výskyt **prašné sněti pšeničné (*Ustilago tritici*)**.

Střední výskyt **tečkované plevové a listové skvrnitosti pšenice (*Phaeosphaeria nodorum*)** byl zaznamenán v okrese Ústí nad Labem (Řehlovice, 20. 6.). Její slabý výskyt byl pozorován v okrese Louny (Chrastín, 19. 6.).

Napadené mohou být již klíčící rostliny, u kterých se objevují zahnědlé klíčky a zakrnělý růst. Mnohem častěji se choroba projevuje až od sloupkování a hlavně po vymetání. Na listech se objevují žlutavé skvrny obvykle 1 cm dlouhé a několik milimetrů široké, větvenovité. Pletivo skvrn rychle zasychá a hnědne. Skvrny se mohou rychle šířit a list pak předčasně usychá. Jiné houbové choroby (např. *Ascochyta* sp., *Mycosphaerella graminicola*) způsobují podobné skvrny a rozlišení je obtížné. K jednoznačnému druhovému rozlišení je nutné mikroskopické hodnocení spor jmenovaných hub. Napadeny mohou být i listové pochvy a stébla. Na plevách a pluchách se brzy po vymetání objevují malé hnědofialové tečky. Potom se od horních částí plev, šíří hnědé skvrny. Za vlhka se v odumřelých pletivech objevují hnědočerné body-pyknydy, které obsahují pykno-spory houby.

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze objevení se posledního listu BBCH 37 do BBCH 51 (metání). Při méně vlhkém počasí lze považovat za prahovou hodnotu 15-40 % napadených listů, při trvajících bohatých srážkách 5-15 % napadených listů. Zásahy se provádí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídát fungicidy s odlišným mechanismem působení.

V okresech Louny (Chrastín, 19. 6.) a Ústí nad Labem (Řehlovice, 20. 6.) byl zaznamenán střední výskyt **tečkované listové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)**.

Na klíčících rostlinkách jsou patrné hnědé nekrotické skvrny a deformace klíčků. Typické příznaky se objevují na nejstarších listech, v některých letech již na podzim, ale hlavně v předjaří a na jaře. Primárním příznakem jsou široce oválné, sytě zelené, „olejové“ skvrny, které se šíří, stávají se nepravidelnými, rychle zasychají, a na napadeném pletivu se tvoří množství plodniček houby, viditelných jako drobné černo hnědé tečky. Napadené listy obvykle odumírají. Při projevu onemocnění v pozdějších fenofázích se na listech objevují protáhlé, žluté, rychle zasychající skvrny, které často splývají. Také v tomto případě se na nich tvoří množství plodniček houby. K jednoznačnému druhovému rozlišení je nutné mikroskopické hodnocení, které je založeno na rozdílné morfologii spor obou skvrnitostí pšenice

Případné ošetření porostu je jako u tečkované plevové a listové skvrnitosti pšenice.

V okrese Louny (Chrastín, 19. 6.) byl pozorován i střední výskyt **rzi pšeničné (*Puccinia persistens* subsp. *tritici*)**.

Na Mostecku (Skršín, 21. 6.) byl zjištěn výskyt **fusarií (*Fusarium* spp.)** na bázích stonků a klasech, což bylo i laboratorně potvrzeno.

V západní části okresu Louny (Lužec na Žatecku, 19. 6.) byl zaznamenán první výskyt **padlí travního (*Erysiphe graminis*)** a jeho střední výskyt byl registrován na Liberecku (Mníšek, 18. 6.).

První výskyt **braničnatky plevové (*Septoria nodorum*)** v klasech byl zjištěn na Podbořansku (Lužec 19. 6.).

Výskyt **hádátka (*Pratylenchus* spp.)** byl pozorován na Mostecku (Skršín, 21. 6.) a byl potvrzen i následným laboratorním rozbořem.

Laboratorně byl ověřen i škodlivý výskyt **hádátka (*Bitylenchus dubius*)** v okrese Děčín (Markvartice, 21. 6.).

V okrese Louny (Chrastín, 19. 6.) byl zaznamenán slabý výskyt **kyjatky osenní (*Sitobion avenae*)**.

V okrese Litoměřice (Slatina na Libochovicku) byla nalezena ohniska výskytu **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)**. Jako střední byl vyhodnocen její výskyt na Turnovsku (Nechálov, 19. 6.) a jako silný pak na Mostecku (Polerady, 20. 6.) a v okrese Louny na Žatecku (Blšany, Lužec a Žatec, 19. 6.), a to jak na praporcovém listu, tak v klasech.

První výskyty larev **plodomorky pšeničné (*Contarinia tritici*)** v klasech byly zaznamenány v okrese Litoměřice (Slatina na Libochovicku) a na Teplicku (Měrunice, 20. 6.).

Na Teplicku (Měrunice, 20. 6.) byl v klasech zjištěn i první výskyt larev **plodomorky plevové (*Sitodiplosis mosellana*)**.

První výskyty dospělců **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** byly zaznamenány ve feromonových lapačích na Litoměřicku.

Vyskytuje se ve škodlivém množství jen v některých letech a to jen lokálně v nejjižnějších částech republiky. Obvykle napadá jen okraje porostů. K plošnému napadení dochází jen při přemnožení a při větrném počasí v období migrace housenek. Housenky snižují výnos a znehodnocují zrna.

Pro monitorování škůdce lze použít feromonový lapač Deltastop CPP. V ČR není registrován proti obaleči obilnímu žádný přípravek.

JEČMEN OZIMÝ (RF 75 BBCH, tj. střední mléčná zralost: všechna zrna dosáhla své konečné velikosti, obsah zrn mléčný, zrna ještě zelená)

První slabý výskyt **lemované stébelné skvrnitosti pšenice (*Rhizoctonia cerealis*)** byl zjištěn v okrese Ústí nad Labem (Habrovany, 20. 6.).

ŽITO (RF 85 BBCH, tj. fáze 4. kolínka: 4. kolínko vzdálené min. 2 cm od 3. kolínka až fáze jazýčku (liguly): jazýček praporcového listu již viditelný, praporcový list plně rozvinutý)

Na Podbořansku v okrese Louny bylo pozorováno poškození obilek po sání **trásněnek (*Thysanoptera spp.*)**, obilky jsou menší, málo vyvinuté (Vroutek 19. 6.).

JEČMEN JARNÍ (RF 55-75 BBCH, tj. střed metání: báze ještě v pochvě až střední mléčná zralost: všechna zrna dosáhla své konečné velikosti, obsah zrn mléčný, zrna ještě zelená)

Pokračuje ošetření porostů proti listovým chorobám a živočišným škůdcům.

První slabé výskyty **síťové a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** byly zjištěny v okrese Ústí nad Labem (Řehlovice, 20. 6.).

U infekce z osiva se první příznaky objevují již na klíčcích pochvách (koleoptile) v podobě nenápadných světle hnědých proužků. Skvrny pak přecházejí na listové čepele v podobě podélných hnědých skvrn, které se zvětšují nebo splývají a často vykazují příčné proužky (síťování). U mladých listů bývá charakteristické síťování vidět jen v procházejícím světle. Koncem sloupkování a při metání bývají skvrny mnohem nápadnější, a při silném napadení celý list zasychá, avšak netřepí se jako u pruhovitosti ječné. V některých případech skvrny nemají charakteristické síťování. Může jít o specifickou formu patogena nebo o specifickou reakci odrůdy. Metání klasů není touto chorobou ovlivněno. Silně napadené rostliny však mohou mít zahnědlé špičky zrn a sníženou klíčivost.

Aplikace listových fungicidů přichází v úvahu při šíření choroby do vyšších listových pater. Nejspíše to bude již ve fázi 30 DC (vzpřimování porostu), obvykle kolem fáze 32-39 DC (2. kolínko až poslední list) výjimečně při počínajícím metání. Za prahovou hodnotu pro nasazení fungicidu lze považovat stav, kdy 20-30 % druhých až čtvrtých listů shora vykazuje napadení. Vzhledem k charakteru fungicidů povolených proti síťovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene lze přitom počítat skvrny způsobené touto skvrnitostí a původcem spály ječmene.

V okrese Louny (Hřivčice, 19. 6.) byl pozorován střední výskyt **rzi ječné (*Puccinia hordei*)**.

Střední výskyt **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)** byl pozorován v okrese Louny na Žatecku (Blšany, 19.6.).

Chemickou ochranu provádíme především od končícího odnožování až po plný vývin posledního listu (fáze 29-39 DC), jestliže většina odnoží má výskyt padlí na některém z horních tří listů. Čím dříve je napadení, tím větší je riziko škod. Fungicidní ošetření se obvykle provádí v kombinaci proti komplexu listových chorob. Je třeba střídat skupiny fungicidních účinných látek s cílem oddálit vznik rezistence patogena.

V okrese Louny (Hřivčice, 19. 6.) byl shledán silný výskyt kyjaty osenní (*Sitobion avenae*).

První výskyt kyjaty travní (*Metopolophium dirhodum*) byl zjištěn na Teplicku (Měrunice, 20. 6.). Její slabé výskyty na více lokalitách byly zaznamenány v okrese Litoměřice.

Slabý výskyt mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*) byl zaznamenán na více lokalitách v okrese Litoměřice. Střední výskyt pak byl zjištěn na Mostecku (Moravěves, 20. 6.).

KUKUŘICE (RF 15-37 BBCH, tj. 5. list vyvinutý až 7. kolénko patrné)

V okresech Chomutov (Všestudy, 18. 6.) a Litoměřice byly zjištěny slabé výskyty mšic (*Aphididae spp.*).

V okrese Louny na Žatecku (Blšany, 19. 6.) byl na listech kukuřice pozorován střední výskyt kyjaty travní (*Metopolophium dirhodum*).

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 65-75 BBCH, tj. plný květ: asi 50 % květů otevřených až asi 50 % lusků dosáhlo druhově, resp. odrůdově specifické velikosti)

V okrese Litoměřice (Chotiněves a Horní Řepčice na Liběšicku) proběhlo ošetření proti kyjatce hrachové.

V okrese Louny (Veltěže, 19. 6.) byl zjištěn střední výskyt zrnokaza hrachového (*Bruchis pisorum*).

OLEJNINY

HORČICE (RF 65-67 BBCH, tj. 2. plný květ: asi 50 % květů na hlavním stonku otevřených, první korunní plátky již opadávají, dokvétání: velké množství korunních lístků opadlo)

Silný ohniskový výskyt pílatky řepkové (*Athalia rosea*) byl zaznamenán v okrese Litoměřice (Třebušín).

MÁK SETÝ (RF 54 BBCH, tj. plné kvetení - většina rostlin kvete)

První výskyt krytonosce makovicového (*Neoglocianus maculaalba*) byl shledán v okrese Litoměřice na Libochovicku (Kostelec nad Ohří).

*Na makovicích tmavé jizvy nebo kruhové otvory. Povrch stonku zjizven podlouhlými brázdami. Semena uvnitř částečně nebo úplně zničena larvami. Larvy vyžirají vnitřní přepážky makovic a tvoří se semena. Krytonoscem poškozené makovice bývají druhotně napadány bejlomorkou makovou a houbou *Helminthosporium papaveris*.*

Vhodné chemické ošetření lze aplikovat pouze před květem, ve fázi háčkování až objevení se prvních kvítků.

V téže lokalitě byl zaznamenán silný nálet blýskáčka řepkového (*Meligethes aeneus*).

ŘEPKA OZIMÁ (RF 77-81 BBCH, tj. asi 70 % šešulí dosáhlo druhově, resp. odrůdově specifické velikosti až asi 10 % šešulí vyzrálo /semena černá a tvrdá/)

Druhotné napadení šešulí černí řepkovou (*Alternaria brassicae*), po poškození krytonoscem šešulovým a bejlomorkou kapustovou, je zjišťováno v celém okrese Litoměřice. Na Podbořansku a Žatecku (Blšany, Lužec a Radičevy, 19. 6.) byl pozorován její střední výskyt a na Lounsku (Hřivčice - Pátecký les a Débeř, 19. 6.) pak výskyt silný.

V okrese Louny (Hřivčice - Pátecký les a Débeř, 19. 6.) byl shledán slabý výskyt plísně šedé (*Botrytis cinerea*). Ta byla nalezena na šešulích i na Podbořansku a Žatecku (Blšany, Lužec a Radičevy, 19. 6.).

Na Trutnovsku (Kobyly, 19. 6.) byl zaznamenán střední výskyt **plísně zelné** (***Peronospora parasitica***).

Napadené listy postupně žloutnou a odumírají. Silně napadené rostliny odumírají. U starších rostlin bývají napadány nejprve starší listy. Při systémové infekci dochází k různým barevným změnám.

První výskyt **mšice zelné** (***Brevicoryne brassicae***) byl pozorován na Mostecku (Havraň, 20. 6.) a na Teplicku (Měrunice, 20. 6.) na vrcholových plodenstvích. Na Turnovsku (Kobyly, 19. 6.) a na Žatecku (Radičevy 19. 6.) byl zjištěn její střední výskyt na větvích a šešulích.

Jako slabý byl sledován výskyt **zápředníčka polního** (***Plutella xylostella***) v okrese Litoměřice (Chotěšov na Libochovicku).

Kombinací některých abiotických vlivů a poškození šešulí **krytonoscem šešulovým** (***Ceutorhynchus obstrictus***) a **bejlomorkou kapustovou** (***Dasyneura brassicae***) dochází, na Roudnicku (Budyně nad Ohří) a na Libochovicku (Brníkov a Lkáň), k nouzovému dozrávání, zasychání a praskání šešulí.

Krytonosec šešulový svým žírem umožňuje napadení šešulí bejlomorkou kapustovou. Oba škůdci společně mohou způsobit až 50 % ztráty na výnosech semen, zvláště v teplých letech. Navíc požerky brouků přispívají k napadení rostlin houbovými chorobami.

Hodnotí se výskyt brouků na rostlinách – 2 x týdně v období od kvetení řepky (asi 30 % květů na hlavním stonku kvete) do plného květu (asi 50 % květů na hlavním stonku otevřených, první korunní plátky již opadávají), fáze 63-65 BBCH, Pozorování se provádí na protilehlých stranách honu (bloku) ve vzdálenosti 5 m od okraje porostu, kde se vždy namátkově vybere a prohlédne, rovnoběžně s okrajem, 25 rostlin (vždy po 10 krocích 1 rostlina) a to v době mezi 9. a 11. nebo 16. a 18. hodinou, ve dnech, kdy teplota v dopoledních hodinách dosáhne alespoň 15 °C. Pozorovatel prochází opatrně porostem a počítá sedící dospělé krytonosce šešulového.

Porosty se ošetřují podle signalizace od fáze žlutého poupěte (59 BBCH) do konce plného květu (67 BBCH) při výskytu alespoň jednoho sedícího dospělého krytonosce šešulového na jednu rostlinu, zjištěno na 4 x 25 vrcholových květenstvích v době mezi 9-11 hodinou a mezi 16-18 hodinou za slunečného a klidného počasí, kdy teplota v dopoledních hodinách dosahuje alespoň 15 °C.

SLUNEČNICE (RF 53-57 BBCH, tj. květenství se odděluje od listové růžice: krycí listy zřetelně rozpoznatelné od listů až květenství se zřetelně oddělilo od listů)

V okrese Litoměřice (Dušníky) byl zaregistrován první výskyt **třásněnek** (***Thripidae*** spp.).

První výskyt **mšice slíkové** (***Brachycaudus helichrysi***) byl pozorován na Mostecku (Havraň, 20. 6.).

OKOPANINY

BRAMBORY (RF 39-75 BBCH, tj. konec prodlužovacího růstu /nad 25 cm/ až plné nasazování bobulí)

Na Žatecku byly na rostlinách u zahrádkářů zjištěny příznaky virových poškození.

V okrese Louny (Stradonice, 19. 6.) byl pozorován výskyt **virové svinutky bramboru** (***Potato leafroll virus***).

První slabé výskyty **plísně bramborové** (***Phytophthora infestans***) na Českolipsku (Kravaře, 20. 6.) a v okrese Ústí nad Labem (Svádov, 20. 6.). Na Litoměřicku je její výskyt hodnocen jako všeobecný.

Na listových stoncích se zprvu mohou vyskytnout ojediněle hnědé, zahrňující skvrny. Na listových úkrojích se objevují první příznaky na okrajích či špičkách: nažloutlé až světle zelené olejovité skvrny, které záhy hnědnou a zasychají. Na rozhraní zdravého a napadeného pletiva lístku se vytváří přechodná světle zelená zóna, na které se jako za vlhka na rubu vytváří šedobílý plísňový nálet. Za vlhkého počasí se skvrny velmi rychle šíří do horních listových pater a zachvacují celé listy a trsy. Na napadených hlízách vznikají na pokožce nepravidelné, často nenápadné, hnědé až olověně šedé

skvrny, které později poněkud propadají. Pod skvrnami se na řezu nachází rezavě hnědé pletivo, neostře ohraničené od pletiva zdravého ("hnědá hniloba"). Tato hniloba později často přechází v hnilobu mokrou (následná infekce bakteriemi), která zničí celou hlízu.

Rozhodující ochranu nať poskytuje nasazení fungicidů. Nať musí být po celou dobu náletu spor chráněna fungicidním přípravkem. Postřiková jícna musí proniknout do porostu, čehož lze dosáhnout nízkou jezdovou rychlostí a dostatečným pracovním tlakem. Pro účinnou a rentabilní ochranu je důležité zejména stanovení termínu prvního ošetření, které má být vždy preventivní, před výskytem choroby. První ošetření se signalizuje u jednotlivých skupin odrůd. Prognózy lze nalézt na portále Státní rostlinolékařské správy v sekci škodlivé organismy, prognózy. V případě, že nejsou k dispozici podklady pro zpracování některé z prognostických metod, lze signalizovat na základě růstové fáze porostu. U odrůd náchylných k výskytu plísňě bramborové se první ošetření signalizuje v době zapojování porostu v řádcích a u méně náchylných odrůd při zapojení porostu mezi řádky.

Na Českolipsku (Kravaře, 20. 6.) jsou výskyty imág a larev mandelinky bramborové (Leptinotarsa decemlineata) hodnoceny jako velmi slabé. Na Žatecku se imága a larvy vyskytují na všech porostech. Střední výskyt byl zaznamenán na Liberecku (Chrastava, 18. 6.). V Žatci, hlavně u zahrádkářů, byl pozorován výskyt již druhé generace dospělců.

Škodí žírem brouků i larev, při přemnožení může docházet k holožírům. Za slunečného počasí v době mezi 9-17 hod. se prochází porostem ve směru výsadby. Při každém průchodu se kontrolují řádky a zaznamenává se počet brouků nebo ohnisek larev. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha. U porostů větších než 10 ha se prochází a prohlíží 0,2 ha. Porost je nutno projít nejméně 4 x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení. Škodlivý výskyt je udáván při překročení hranice 100 brouků nebo 140 ohnisek larev na 1 ha.

Ošetření lze průběžně provádět povolenými přípravky na ochranu rostlin.

ŘEPA CUKROVKA (RF 31-39 BBCH, tj. počátek zapojování, listy pokrývají 10 % povrchu půdy až plodina úplně zapojena v porostu, listy pokrývají 90 % povrchu půdy)

V okrese Louny (Chrastín, 19. 6.) byl pozorován slabý výskyt cerkosporové listové skvrnitosti (Cercospora beticola).

Na Turnovsku v okrese Liberec (Čtveřín, 19. 6.) byl, ve slabé intenzitě, zjištěn první výskyt padlí řepy (Erysiphe betae).

V okrese Louny (Chrastín, 19. 6.) byl shledán slabý výskyt mšice makové (Aphis fabae).

Na Litoměřicku byly všeobecně registrovány první výskyty plevelných řep.

CHMEL (RF 39-55 BBCH, tj. rostliny dosáhly 50 % výšky drátu až poupata v květenství prodloužená)

Ve chmelnicích na Žatecku, ale i v jiných oblastech, pokračuje kultivace meziřadí, dotáčení odkloněných hlav a chemická ochrana proti poslednímu náletu okřídlené generace mšice chmelové.

Na Žatecku byly, vzhledem k laboratorně potvrzenému výskytu háďátka hlízového (Ditylenchus destructor) - (Petrohrad), odebrány další vzorky na potvrzení výskytu háďátka hlízového a houbových chorob.

V okrese Česká Lípa (Blíževedly, 20. 6.) byl pozorován střední výskyt peronospor chmele (Pseudoperonospora humuli) u pazochů (klasovitě). Na listech je pozorován stále slabý výskyt.

Mladé výhony jsou menší, listy na nich jsou deformované, drobné. Na spodní straně napadených listů bývá povlak šedého mycelia houby. Na listech starších rostlin se tvoří nejdříve zelenožluté nepravidelné skvrny, které rychle žloutnou a hnědnou, napadené pletivo zasychá. Napadené hlávky jsou otevřeny, listy hnědě zbarvené.

Přímá ochrana se provádí na základě počtu klasovitých výhonů a počtu peronosporových skvrn na listech a podle signalizace postřiku při krátkodobé prognóze. Pro potřebu skutečného

chemického ošetření zpracovává rámcovou signalizaci ochranných zásahů podle krátkodobé prognózy Chmelařský institut, s.r.o.

V okrese Louny na Žatecku (Blšany, Liběšovice a Stekník, 19. 6.) byl pozorován první výskyt **svilušky chmelové (*Tetranychus telarius*)**.

Na chmelu saje sviluška na spodní straně listů, na kterých se zpočátku objevují žlutavé, difuzní skvrnky, ty se rychle zvětšují a listy žloutnou, až červenají (tzv. měděnka listů). Na spodní straně listů se objevuje pavučinka se sviluškami, poté napadají chmelové šištice, ty následně hnědnou a zasychají.

Z hlediska signalizace se doporučuje provést ošetření v době před květem chmele při počtu 5 svilušek na list či zjištěných puchýřích po sání svilušek do výšky 1 m. V době od počátku květu chmele je nezbytné provést ošetření již při jakémkoliv výskytu škůdce proto, aby nedošlo k poškození květu a následně i chmelových hlávek.

V okrese Louny (Počedělice, 19. 6.) byl pozorován střední výskyt **mšice chmelové (*Phorodon humuli*)**. Na Lovosicku, v okrese Litoměřice (Sířejovice), byly zjištěny její lokálně silné výskyty. Na Žatecku jsou chmelnice proti ní ošetřeny, přesto přelet její okřídlené generace stále trvá. Dle informace chmelařského institutu jde již o poslední přelet okřídlené mšice na chmel.

Při přemnožení působí zasychání listů chmele a chmelových šištic. Zasychání a odumírání vzrostného vrcholu a výhonů. Důsledkem je snižování asimilační plochy a znehodnocení chmelových šištic. Oslabování rostlin. Výnosové ztráty 1-10 %. Přenos viróz.

Je vhodná průběžná chemická ochrana, vždy na začátku tvorby kolonií larev mšic na rostlinách chmele (na spodní straně mladých, často nerozvitých listů, zejména na návětrné straně rostlin).

Na Lounsku (Solopysky, 21. 6.) by pozorován silný výskyt **šedavky luční (*Hydraecia micacea*)** a na Lovosicku (Sířejovice) byly zaznamenány ohniskové výskyty housenek **babochy kopřivové (*Aglais urticae*)**.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

HRUŠEŇ (RF 74-75 BBA, tj. průměr plodů do 40 mm, plody vzpřímené /stadium T, spodní strana plodu a stopka tvoří T, velikost vlašského ořechu/ až plod dosahuje asi 50 % /polovinu/ konečné velikosti)

U zahrádkářů v okrese Děčín (Kunratice, 22. 6.) byl zaznamenán první výskyt **rzi hrušně (*Gymnosporangium sabinae*)**.

Rez hrušně je dvojbytná rez. Hostitelem jsou všechny druhy rodu hrušeň a jalovec. Základem ochrany je dostatečná izolační vzdálenost mezi hostiteli (alespoň 150 m). Ohrožené výsadby je třeba v době před květem a po odkvětu ošetřit fungicidem proti strupovitosti hrušně, který má dobrou vedlejší účinnost proti rzi.

Na Litoměřicku (Horní Nezly) byl zjištěn první výskyt **septoriové skvrnitosti listů (*Mycosphaerella sentina*)**.

JABLONĚ (73-76 BBA, tj. druhý opad plodů /červnový/ až plod dosahuje asi 60 % konečné velikosti)

Na Českolipsku (Pavlovice, 20. 6.) byl na listech zjištěn první slabý výskyt **strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*)**. Ve střední intenzitě pokračuje výskyt na Mostecku (Vtelně, 21. 6.) a na Turnovsku (Svijanský Újezd, 19. 6.). Jako střední až silný byl shledán výskyt v extenzivních sadech a u malopěstitelů v okrese Česká Lípa. Na Žatecku (Libočany, 19. 6.) byly pozorovány první příznaky napadení na plodech.

Patogen napadá listy, květy a plody, zcela výjimečně i letorosty. Na obou stranách čepelí listů vznikají sazovité různě velké skvrny. Postižená místa nekrotizují a silně napadené listy opadávají. Obdobné jsou skvrny i na květech a plodech. Silně napadené květy a malé plody opadávají. Na větších plodech různě velké a utvářené šedočerné skvrny, v důsledku nestejněho růstu postižených a zdravých pletiv dochází k deformacím a praskání plodů. Následně jsou postižené plody napadány hnilobami.

Ochranu je možno provádět preventivně nebo kurativně na základě sledování průběhu infekcí, příp. jako kombinaci obou systémů. Při preventivní ochraně ošetřujeme průběžně po celou dobu nebezpečí primárních infekcí. Podle lokality a podmínek ošetřujeme od vyrašení do června, v intervalu 5 - 14 i více dní. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu (v období maximální intenzity růstu vývoj 2 - 3 listů týdně) a možnosti použitého fungicidu. Maximální intenzita ochrany musí být v období největšího nebezpečí infekcí (od fenofáze růžového poupěte do cca 1- 2 týdnů po odkvětu). Racionální prevence zohledňuje důsledně průběh počasí. Za suchých period se neošetřuje a ošetří se až před předpokládanou změnou počasí (deštěm). Pokud nastane neočekávaný déšť (proběhne infekce) ošetříme kurativně. Při kurativní (postinfekční) ochraně ošetřujeme až po splnění podmínek pro infekci. Tento systém vychází z poznání vztahu mezi dobou ovlhčení, teplotou a infekcí (Mills, 1951, La Plant, Jones, 1980). K ošetření musí být použity kurativně působící fungicidy, při důsledném dodržování doby kurativní účinnosti.

Na Litoměřicku byl zaznamenán všeobecně silný nálet **mšice jabloňové (Aphis pomi)**.

Na Žatecku (Libočany) byl zjištěn silný výskyt **nesytky jabloňové (Synanthedon myopaeformis)**.

První výskyt **pilatky jablečné (Hoplocampa testidunea)** byl zjištěn na Turnovsku (Svijanský Újezd 19. 6.) - dochází k opadu poškozených plodů.

Na Žatecku (Libočany) byl ve feromonových lapačích pozorován střední výskyt **klíněnky jabloňové (Phyllonorycter blancardella)**.

Tamtéž byl shledán i střední výskyt **podkopníčka spirálového (Leucoptera malifoliella)**.

Střední výskyt **obaleče jablečného (Cydia pomonella)** ve feromonovém lapači byl zjištěn na Chomutovsku (Jirkov, 18. 6.) a v okrese Louny (Židovice, 19. 6.). Jeho silný výskyt byl zaznamenán v okresech Děčín (Malšovice, 22. 6.) a Litoměřice (Kamýk u Litoměřic).

Ve feromonových lapačích se sleduje množství ulovených imág obaleče jablečného. Pozorování se provádí v určených termínech v ranních hodinách ve feromonových lapačích, které jsou očíslovány a zavěšeny v korunách stromů. Ulovená imága se vyberou z lapačů a jejich počty se průběžně zaznamenávají z každého lapače zvlášť.

Ochrana se provádí aplikací insekticidů.

Ve feromonových lapačích v okresech Chomutov (Jirkov, 18. 6.) a Louny (Židovice, 19. 6.) byl zaznamenán slabý výskyt **obaleče jabloňového (Hedya nubiferana)**. Do feromonových lapačů na Českolipsku pokračuje jeho nálet na hranici středního až vysokého výskytu. Silný výskyt ve feromonovém lapači byl zjištěn v okrese Děčín (Malšovice, 19. 6. a 22. 6.) a na Mostecku (Vteln, 21. 6.).

Sledování letu dospělců obaleče jabloňového do feromonových lapáků se provádí 2 x týdně od 1. 5. do 15. 9.

Termín larvicidního ošetření je podle signalizace cca 7 - 12 dní po vrcholu letové vlny.

V okresech Chomutov (Jirkov, 18. 6.) a Louny (Židovice, 19. 6.) byl pozorován slabý výskyt **obaleče zimolezového (Adoxophyes orana)**.

Sledování letu dospělců obaleče zimolezového do feromonových lapáků se provádí 2 x týdně od 1. 5. do 15. 9.

Na housenky 1. generace je nutné provést larvicidní ošetření v době maxima líhnutí (při >5 motýlů/lapač za 1 týden). Je-li let rozvleklý a nezaručuje-li délka reziduální účinnosti 1. aplikace dostatečnou spolehlivost, provedeme ještě 1 zásah.

Peckoviny

MERUŇKA (RF 73 BBA, tj. průměr plodů do 40 mm, plody vzpřímené /stadium T, spodní strana plodu a stopka tvoří T/)

V okrese Louny (Židovice, 19. 6.) byl pozorován slabý výskyt obaleče meruňkového (*Enarmonia formosana*).

SLIVONĚ (RF 73-76 BBCH, tj. druhý opad plodů /červnový/ až plod dosahuje asi 60 % konečné velikosti)

Na Litoměřicku byl obecně zaznamenán silný projev příznaků viru šarky švestky (*Plum pox potyvirus*) a silný výskyt mšice švestkové (*Hyalopterus pruni*).

Na Českolipsku (Újezd u Jestřebí, 20. 6.) pokračuje nálet obaleče švestkového (*Cydia funebrana*) do feromonových lapačů, a to pod hranicí škodlivého výskytu. Jeho slabý výskyt byl zjištěn v okrese Litoměřice (Klapý a Slatina na Libochovicku). V okrese Louny (Židovice, 19. 6.) byl pozorován výskyt střední.

Sledování letu dospělců obaleče švestkového do feromonových lapačů se provádí 2 x týdně od 1. 5. do 15. 9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Dospělci létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapačů, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

V téže lokalitě na Lounsku byl zjištěn výskyt i obaleče východního (*Cydia molesta*).

TŘEŠEŇ (RF 81 BBCH, tj. počátek zrání, vývoj odrůdově specifického zbarvení plodu /zesvětlení/)

V neošetřených porostech na Litoměřicku byl zjištěn silný výskyt vrtnule třešňové (*Rhagoletis cerasi*).

Drobné ovoce

MALINÍK

U zahrádkářů na Žatecku jsou maliny silně napadeny mšicí maliníkovou (*Aphis idaei*).

RYBÍZ (RF 81-87 BBCH, tj. počátek zrání, vývoj odrůdově specifického zbarvení až sklizňová zralost, většina bobulí zralá)

Slabý výskyt mšice srstkové (*Aphis grussulariae*) byl zaznamenán v okrese Litoměřice (Horní Nezly na Liběšicku).

RÉVA VINNÁ (RF 64-65, tj. 40 % čepiček opadlo až plné kvetení, 50 % čepiček opadlo)

Na Žatecku (Žatec, 20. 6.) byl ve feromonovém lapači zachycen první výskyt obaleče mramorovaného (*Lobesia botrana*). Na Litoměřicku byl zaregistrován jeho slabý výskyt.

Za Oblastní odbor Louny zpracoval: Ing. Aleš Janeček